

UM
RUM
E
EINZIA
UM

DIVITIARUM
EVANGELICARUM

Disquisitio Vicefima Nona.

PRÆSIDE

CHRISTIANO GUEINZIO

Gymnafii Hallenfis

Rectore

Respondente

JOACHIMO HOLTORFFIO.

Soltq. Marchico.

Dominica Exaudi.

A. O. R. clb. lbc. III.

HALLIS SAXONUM

Prelo Heredum Melchioris Oel-
schlegelij

VESTRÆ HUMANITATI,
VIRI

*Amplissime, Integerrime, prudentiâ multijur-
garumq; rerum usu Excellentissime*

DN. CASPAR NÆVI

Archi-Episc. Magd. Ærarii Præfekte aulicæ
Dignissime, Hospes Benignissime, Honora-
tissime, Promotor Fautorq; suspi-
cende, colende.

*Reverende admodum, Clarissime pietatis &
eruditionis laude insigniter conde-
corate*

DN. BERNHARDE GYSÆE,

Templi Divæ Virginis Pastor Soltquellæ Vi-
gilantissime, Præceptor quondam Fidelis-
sime, Meritissime, Affinis plurimum
amande, honorande.

uti &

*Prudentia Spectatissime, Ætate Gravisime,
vitaq; Integerrime*

DN. AUGUSTINE HOLZDORFF

Reip. Neo-Soltq. Camerarie Senior Fidis-
sime, Parens Amantissime, æta-
tèm colende.

*Hoc tirocinium suum in grati a-
nimi hostimentum ulteriorisq; spei
documentum*

lubens meritò

consecrat

RESPONDENS.

ANALYSIS
EVANGELII
 DOMINICA EXAUDI

Joh. 15. a v. 26. usq. ad v. 5. cap. seq.

ANTELOQUIUM.

*Ulm Lamecho filius na-
 sceretur, ejus nomen vocavit
 Noah Gen. 5, 29. subjiciens: isto
 consolabitur nos ab opere nostro
 & a dolore manuum nostrarum; siquidem se-
 cundum radicem Noah est idem quod conso-
 lari. Quo respexit ad verum Noachum, nem-
 pe Salvatorem nostrum **JESVM CHRIS-
 TVM**, uti interpretatur Epiphanius lib. 1.
 Tom. 2. qui est solatium gentium Hagg. 2, 8.
 Quomodo autem, ostenditur uberius in Evan-
 gelio.*

Eee

THE

THESIS I.

IN quo habetur partim Spiritus etiam sancti testimonium, inde est tum ejus venturi pollicitatio v. 26. in quo circumstantia: Cum autem venerit. Nam Christus exposita promissione, postquam differuerat de insatiabili mundi adversus Christi Apostolos & fideles odio, ab ejus presentia consolationem efficacem suppeditat, respicitque ad solennem illam & visibilem, non quidem Physicam & localem, sed supernaturalem καὶ ἀνδραγαθία-Deiav & dispensationem presentiam. Ut ostenderet ad doctrinae & operum testimonium etiam accessurum testimonium Spiritus sancti, uti & interpretatur Cyrillus lib. 10. in Joh. cap. 33. & August. tract. 92. in Joh.

2. Et res ipsa, quoad subjectum, respectu officii, ab effectu in genere: Paracletus. Ubi articulus in græco est ἀναφορετικός, qui revocat in memoriam promissionem de missione Spiritus iam ante ipsis datam Joh. 14. 16. & v. 46. uti & Syrus articulum præmittit denotaturque eo ipso vocabulo i. advocatus, uti etiam apud Demosth. in Oratione περὶ πατριάρχου Γελαίου usurpatur, & Clemens Alexandrinus lib. 4. Stromaton, c. 3. ita interpretatur.

entur. Neque enim solum Consolatorem denotat, sed & rogatorem, uti etiam Matt. 8, 5. c. 14, 36. Sic & apud Rabinos. Et propterea in Syriaca & Arabica versione retinetur. Sic causam nostram agit apud Deum dum interpellat pro nobis Rom. 8, 34. Unde Cyrillus inquit Catech. 16. Paracletus vocatur propter opitulationem, consolationem & auxiliati-
onem infirmitatis nostrae. Et Gregor. hom. 30. in Evangel. Paracletus est advocatus & consolator, quia pro errore delinquentium, apud justitiam Patris intercedit, dum eos, quos repleverit exorantes facit. Consolator autem idem Spiritus vocatur, quia de peccati perpetrati-
one mœrentibus, dum spem veniæ præparat, ab afflictione tristitia mentem levat. Sem-
piterna quippe læticia in eorum corde versatur, quorum Spiritus Sanctus habitator est, ait Didymus l. 2. de Spiritu Sancto. Ut discamus 9, si Diabolus noster est accusator Apoc. 12, 10. Spiritus Sanctus est noster advocatus & conso-
lator. Unde & dicitur spiritus exhilarans Psalm. 51, 14.

3. In specie, conjunctim, respectu causæ meritoriae: Quem ego mittam. Quia ipse merito & satisfactione sua pro mundo eum à Patre fidelibus impetravit: simulq; in-

nuit quod & à se procedat; nam alias non aque mitteretur in tempore, nisi ab eo, qui est sine tempore. Et quamvis etiam Spiritus Sanctus legatur mittere Filium Es. 48, 16. & G. 1. tamen illud dicitur tantum respectu humanae naturae, secundam quam etiam est unctus à Spiritu: non autem mittitur Spiritus Sanctus à Filio secundum Angelorum aut Prophetarum aut Apostolorum ministerium, sed ut mitti deest a veritate & sapientia veritatis spiritum, indivisam habentem cum eadem sapientia & veritate naturam, ait Didymus lib. 2. de Spiritu Sancto. Sed querit Chrysostomus hom. 77. in Joh. cur inquit mittam eum? hoc est, ad eius acceptionem vos preparate, quomodo qui ubiq; est mittitur.

4. Distinctim respectu objecti: Vobis Id quod factum est partim in Festo Pentecostes visibiliter, partem etiamnum impletur, sed invisibiliter. Ut discamus tamen hominibus promissam esse Spiritus Sancti gratiam, quem admodum etiam illud ipsam sentiunt in vitæ afflictionibus Rom. 8, 17. in peccati tentationibus Rom. 9, 38. in mundi persecutionibus 2. Tim. 2, 12. & in mortis agonibus Joh. 5, 24.

5. Respectu principii: à Patre. Is enim per mortem Filii reconciliatus effundit super

per

per omnes fideles Spiritum Sanctum, qui est Spiritus gratiae & precum Zach. 12, 10. ut ostendat, se à Patre habere, ut mittat Spiritum Joh. 5, 19. quasi dicat, mittam eum vobis virtute divina, quam per aeternam generationem à Patre accepi. 2. Patrem esse quasi fontem. 3. ad commendationem testimonii à Spiritu Sancto porhibendi.

6. Respectu personæ, & quidem in genere: Spiritum veritatis. Ratione scilicet essentiae, quia una cum Patre & Filio essentialis veritas, 1. Joh. 5, 6. & etiam quia Apostolos ducturus in omnem veritatem Joh. 16, 13. & quia Evangelium, per quod Spiritus Sanctus de Christo testatur, est verbum veritatis Joh. 17, 17. Et ratione oppositi, quia Diabolus est pater mendacii Joh. 8, 44. Et Filius mittit à Patre Spiritum veritatis, quia mittit Spiritum suum quippe ipse est veritas, ait Fulgentius in fragmentis lib. 7. contra Fabianum.

7. In specie, ratione originis: qui à Patre procedit. Quo ostenditur characteristicam proprietatem, ita tamen ut non excludatur Filius; nam & ab eò procedit, quia à Filio mittitur Spiritus Sanctus. 2. quia dicitur Spiritus Filii Gal. 4, 6. Spiritus oris Christi 2 Thes. 2, 1. A Patre verò dicitur, quia est fons & origo

Trinitatis. Cur autem non addidit à Filio,
 vel à me? quærit Anselmus de processione
 Spiritus? non est hoc inusitatum, respondet, in
 dictis Christi, ut cum attribuit aliquid Patri
 quasi soli, vel sibi, vel Spiritui Sancto, velit
 in aliis intelligi, quod de uno loquitur. Proce-
 dere verò hoc loco non est generale, nec signifi-
 cat temporalem Spiritus Sancti missionem, sed
 specialem de proprietate: quia 1. Christus ma-
 nifestò distinguit inter eternam processionem
 & temporalem missionem 2. quia Christus an-
 tequam de testimonio eius loquitur, etiam per-
 sonam eius describere voluit; quia 3. ἐκπορεύ-
 οντος vocabulum etiam alibi ad Spiritus Sancti
 eternam processionem adhibetur Dan. 7, 10. &
 quia 4. quando de temporali Spiritus Sancti
 missione agitur, verbum ἐρχεσθαι aut πέμπε-
 σθαι potius usurpatur. 5. in Prasenti dicitur,
 non in Futuro, uti & patres interpretantur,
 Justinus in expositione Fidei, August. lib 5,
 de Trinitate c. 14. Damascenus lib. 1. Ortho-
 doxx fidei c. 8. Non ergò dixit, qui à Patre
 creatus est, sed à Patre procedit, id est, de pa-
 terna societate potentia, & de proprietate natu-
 ra. Et ex ipso sermone cum dicatur à Patre
 procedere, ostendit cum patre initium non ha-
 bere. Quid est autem quod ex Deo & Patre
 nasci

nasci Filius dicatur & Spiritus Sanctus procedere significatur? si requiras quid inter nascentem & procedentem distet, evidenter hoc interest, quod iste ex uno nascitur, ille ex utroque progreditur. Quia ergo Spiritus Sanctus à Patre procedit, tria in eò Deitatis privilegia ostendit, id est ut in persona sua subsistere, & sine ullo temporis spatio permanere, & omnino ex substantia Patris probetur existere. Esse enim & procedere unius sempiternitatis est expressio, habet Paschasius lib. 1. de Spiritu Sancto.

8. Prædicatum absolutè: Ille testimonium perhibebit. *Ubi ἐκείν* & non respicit proximum πνεῦμα quoad literam, sed quoad sensum ad exprimendam Spiritus Sancti personalitatem, & vocem παρακλητον. Testimonium autem dicit non solum mediatè per Apostolorum prædicationem, sed etiam immediate per visibilem sui super Apostolos effusionem, per efficacem Apostolorum immutationem, per miraculorum in Apostolis operationem per impiorum condemnationem. Magna in vobis & per vos miracula faciens divina mea potestatis atque virtutis testis erit gravissimus ait Cyril. 1. 10. c. 33.

9. *Respectivè: De me. Nam Spiritus Sanctus Christi in Prophetis prænunciavit adventum, passionem & gloriam 1. Petr. 1, 11. Christum misit & unxit Esai. 48, 16. Christus in Spiritu Dei Daemonia ejecit Matt. 12, 28. Iste ergo Spiritus Sanctus qui de Patre egreditur testificabitur, inquit Dominus, de me, testimonium simile ferens ei Patris testimonio, habet Didymus lib. 2. de Spiritu Sancto.*

10. *Est & Apostolorum contestatio v. 27. in quo asseveratio: Et vos verò testamini. Nempe me ipsum esse verum Deum & hominem, promissum mundi Salvatorem unicum. Vbi verbum non in Imperativo sumitur, sed in Indic. quasi dicat non solum Spiritus Sanctus de me testimonium perhibebit per visibilem effusionem, sed etiam vos, quos peculiariter elegi in Apostolos & testes, ut innuat Spiritum Sanctum de Christo testificaturum per Apostolos 2. Petr. 1, 21. Act. 2, 4. Ut discamus testandum esse de Christo eis, qui velint esse Spiritus Sancti organa. Sic Iohannes testis de Christo Joh. 1, 15. sic Paulus Act. 20, 24 Sic Petrus 1. Petr. 5, 1. sic omnes Apostoli Act. 10, 42. ille inspirando, vos sanando August. tract. 92. in Johann.*

11. Et

11. Erratio: Quia ab initio mecum
 estis. Ita ab ipsorum notitia commendat te-
 stimoniū, q̄a statim ab initio ministerii aucto-
 ritatis, auctoritatis & imperii fuerunt Luc. 1, 2.
 ἐπιπέλας gloria 2. Petr. 1, 6. Atq; sic Christus
 non unam, sed plurimum testium genera habuit:
 testificatus enim est Christus de se ipso Iob. 8, 14.
 testificati sunt Propheta Act. 3, 24. Angeli Luc.
 2, 11. pastores Luc. 2, 18. Magi Matth. 2, 2.
 Pater cœlestis Matth. 3, 17. turba Ioh. 2, 17.
 Hebr. 12, 1. nubem vocat testium. Ut inde
 colligatur Christi dignitas, Evangelii sublimi-
 tas, & utilitas. Non autem solis verbis de-
 bemus testari, sed etiam operibus moneri Maxi-
 mus in Festo Martyrum, quotiescunq; bonis
 actibus mandatum Christi facimus toties Chri-
 sto testimonium perhibemus. Alias quid pro-
 dest verbis de Christo testificari, atq; interim
 vita & moribus ipsum abnegare?

12. Partim Sanctorum Martyrum, de
 quibus in genere, est determinatio v. i. ubi
 materia: Hæc. *Quæ vox non ad predictionem
 tantum Christi refertur Matth. 26, 31. de scæ-
 dalo, (siquidem Christus hæc dixit ad Apo-
 stolos in ipso ad montem Oliveti egressu, illa
 vero in cœnaculo, neq; de Spiritus Sancti adven-
 tu & testimonio per Apostolos de Christo ex-*

h. l. c.

hibendo) sed ad proximè præcedentem prædictionem de odiis ac persecutionibus à mundo Apostolis sustinendis; consequenter etiam ad promissionem de Spiritus Sancti adventu, uti interpretatur Cyrillus in Job. c. 34. l. 10. dum inquit: ad ea orationem convertit, qua animos eorum poterant roborare: nam quod non expectatum præter opinionem subito irruit, magnos etiam plerumq; animos turbat: quod autem prævidimus, quamvis gravius inferatur, levis tamen propter præmeditationem videtur.

13. Forma seu causa, tum efficiens: Locutus sum vobis. Ita enim fidelis ut præmoneat. Et quamvis vocula ὅμιν in quibusdam editionibus desit, in quibusdam tamen, ut in Syro, additur, non sine emphasi, nempe locutus sum vobis dilectis meis discipulis, qui mecum fuistis Joh. 15, 27. & permansistis Luc. 22, 28. quibus hætenus nihil defuit, uti habetur Luc. 22, 34. quos sincerè diligo, quos scio suaviter fovere somnia de regno terreno.

14. Causa finalis: Ne quid offendamini. Dum odia & persecutiones, prædixit. Est autem σκάνδαλον lignum incurvum, quo decipula sustinetur, alias dictū σκάνδαλην ἄρτον

ut monet Hesychius & Pollux. Metaphorice verò significat offendiculum, uti etiam Judith. 5, 1. redditur, ad quod quis in via impingit Lev. 19, 14. propterea conjungitur cum proscommate Rom. 14, 33. 1. Petr. 2, 7. Voluitq; monere, ne si scandala interveniant, offendantur. Et quamvis Matth. 26, 31. dicatur omnes vos scandalum patienini; illud tamen non intelligendum est de fine & scopo; sed de eventu. Finis & scopus Christi erat hac predictione armare contra scandala, ne conciderent: at uti testantur Mattheus & Marcus, previdit, exhortationi non semper ab ipsis datum iri locum, sed in ipsa nocte proximè sequente gravissimè lapsuros. Ideoq; predixit, ne in non expectata incidentes turbarentur, ac ne non futura previdisse videretur, habet Chryostomus hom. 76. in Joh. Et discamus nos debere paratos esse non tantum adversus ea, quae videmus, sed & adversus ea, quae non videmus uti monet Ambrosius.

15. In specie est malorum enumeratio v. 2. in quo per distributionem, id quod minus est, est excommunicatio: Alienos à synagogis facient vos. Hoc est ex cœtu vestro ejicient: siquidem præter templum Hierosolymis etiam in singulis civitatibus populosioribus erant synagoga hoc est, schola, in quibus Mo-

ses & Prophetarum scripta singulis sabbatis
 praelegebantur secundum sidras & haptharias
 Matth. 13, 14. & c. 4, 23. Sidrae erant ex lege
 Moysi 52. haptharæ totidem ex Prophetis, ad
 quas etiam honoris causa interdum peregrinis
 dono interpretandi instructi invitabantur
 Act. 13, 15. disputationes de religionis capitibus
 instituebantur Act. 19. 8. c. 24. 12. Quales
 Synagoga Hierosolymis ante tempus excidii
 numerarunt Thalmudista 431. Ita ergo si quis
 contra legem docere vel agere fuit iudicatus 1.
 verbis eos monuerunt, postea desistere nolentes
 flagellarunt, uti habetur Matth. 10, 17. Marc.
 13, 9. quod si plagis non paterentur se dimoveri,
 fiebant *ἄποστολοι* hoc est nomine publicè
 recitato excluderentur à publicis conventibus
 Ecclesiasticis & eiciebantur Luc. 6, 22. pro eth-
 nicis & publicanis habebantur Matth. 18, 17.
 id quod maximi probri loco ducebatur Act.
 9, 22. Omnesque species, quarum habent tres ju-
 dai, Nidum, Cherem & Schammata intelli-
 guntur. Ut discamus non omnem excommu-
 nicationem esse falsam, cum debeat esse medici-
 nalis, non lethalis, & maledictio benedictionem
 imitetur, ipsorumque hostium verticem conte-
 rat: Prov. 26, 2. 1. Petr. 4, 14.

16. Tum est majus, ut trucidatio, ubi
 circumstantia: sed veniet hora: Id est tempus
 per synecd. non quasi boni aliquid prediceres
 post ista mala, uti August. opinatur tract. 93.
 in Joh. sed notius Cyrill. in Joh. l. 10. c. 35.
 & Theophylactus conjunctionem accipiunt
 tanquam signum arguenti, uti & usurpatur
 Matth. 5. 39. & c. 8. & Rom. 9. 6. 2. Cor. 7. 11.
 pro quiniuo, quin potius. Et utrumq; genus
 mortis significatur, tum quando quis in repen-
 tino hominum privatorum tumultu ad mor-
 tem rapitur Matth. 21. 35. Act. 23. 14. tum
 quando quis sub specio iudicii interfici iubetur
 Matth. 14. 5. Idque fecerunt non solum Ju-
 dai, sed vel maxime etiam gentiles, quia Judaei
 non habebant amplius potestatem interficiendi
 nisi in tumultu de facto Act. 7. 57. c. 23. 14.
 excommunicatio quidem fiebat per Ecclesiasti-
 cam potestatem, sed occisio per politicam. &
 cum & dicatur in subsequencibus quisquis,
 Quemadmodum etiam persecutiones decem
 Romanorum docuerunt sub Nerone, sub Domi-
 tiano, sub Traiano, sub Antonino, sub Severo,
 sub Maximino, sub Decio, sub Valeriano, sub
 Aureliano, & sub Diocletiano. Ita purpurata
 est universa terra sanguine martyrum, insigni-
 ta sunt tempora natalibus martyrum. Multo
 quippe

quippe citius olim gloriosa martyria quaerebantur, quam hodie Episcopatus pravis ambitionibus appetuntur, ait August. in Ps. 118. Ut discamus non fore seculum aureum propter Christi iudicium. Matth. 15, 11. Act. 14, 22. Ideoq; nemo sibi promittat quod Evangelium non promittit. Evangelium nihil promittit nisi crucem, Ergo preparemus nos ad crucem; simul ut discamus, Christianorum esse non occidere sed occidi, non perimere, sed perire, non fugere, sed fugari.

17. Et res ipsa, quoad efficientem: Quisquis interficiet vos; Prout modo declaratum sive fraudulenter, sive violenter, sive Iudeus sive gentilis fuerit.

18. Et causa impulsiva, ex accidente opinione prava: Videntur cultum praestare Deo. Dum habebunt vos tanquam homines deterrimos, blasphemos in Deum, indignos, quos sol aspiciat, aut terra ferat, dum vos non respiciat. 1. Cor. 4. 13. persecutores sibi presurasunt, se gratum Deo exhibere obsequium & offerre sacrificium: hoc est enim *περὸς Θεοῦ* Matth. 5. 23. quemadmodum etiam Exod. 32, 29. per Chaldaem ubi idololatra occisi, ita explicatur, uti & Syrus ita interpretatur: nam Christianum hominem omnium scelerum reum & totum

is natura inimicum existimant, habet Ter-
tull. in Apolog. c. 2. Et additur opinatos fuis-
se, ut discatur fors Christianorum: & in eo er-
ror est orbis, ut bonos & justos viros tanquam
impios persequatur, excruciet, damnet, fuget
occidat, ait Lactant. l. 5. Instit. c. 12. simulq;
observetur bonam intentionem non semper
placere Deo, dum in eo plerumq; error est, 1.
Sam. 13, 15. Matth. 23, 29.

19. Et ratio, respectu persecutorum,
estque Dei ignoratio v. 3. in quo declaratio:
Et hæc facient vobis. Hoc est odio vos habe-
bunt & persequentur, excommunicabunt &
interficient. Vbi in quibusdam exemplaribus
ὄπιον omittitur, tamen Job. 15, 21, tanquam in
loco parallelo adiungitur, sicut & μοιῶν cum
Dat. bonum denotat, ut Matth. 7, 12. Marc.
10, 36.

20. Ratio ab ignorantia petita: Quia
non noverunt. Neq; ratione essentia, neq;
ratione voluntatis, seu Patrem & mysterium
Trinitatis seu Me & mysterium in carnationis
& redemptionis; nam vera Dei notitia comple-
ctitur etiam cognitionem Filii Job. 17, 3. unde
Patrem non norunt, qui Filium non norunt 1.
Job. 2, 23, Job. 5, 23. Interim tamen non exclu-
ditur Spiritus Sanctus, Matth. 11, 26. Et
disca-

discamus cognitione Dei nihil esse melius, quia
 nihil gratius, habet August. 112. de tempore,
 & maximum malum in hominibus Dei igno-
 ratio, ait Hermes Trismegistus lib. 6. tit. 5.
 sic & Cyprianus de idolorum vanitate. Ignoran-
 tia Dei est omnium peccatorum origo & causa
 Bernh. serm. 37. super Cantic.

21. Respectu patientium est prae-
 nunciatio v. 4 in quo positivè, summam
 causa: Sed hæc locutus sum vobis, Non tace-
 riam quia passuri estis ista, sed quia cum ve-
 nerit Paracletus, ille perhibebit de me testimo-
 nium, ne ista timendo taceatis, habet August.
 tract. 94. in Joh. nam in primo versiculo prio-
 ris predictionis finem Christus prædixerat, jam
 alium subiungit, & posterior est ratio prioris,
 ut ita particula *et* inserviat transitioni ad
 novum sententiae membrum, uti Matth. 11. 7.
 Rom. 10. 18. Opponaturq; tristitia, quæ audita
 gravissimarum istarum persecutionum prædi-
 ctione in animis discipulorum oriri poterat.

22. Et circumstantia: Ut cum vene-
 rit hora illa. Vbi verum per synecd. hora su-
 muntur pro tempore in Greco. Et cum addatur
 articulus, ostenditur de illa hora intelligen-
 dum de qua dixerat v. 2.

23. Si-

23. Sigillatim per causam finalem, est prædictionis recordatio: Reminiscamini eorum, quæ ego dixerim vobis. Non illa hac de causa dixi, ut vigor vestra mentis enervaretur, quo, antequam pericula veniant, formidatis; sed primum ut recordati hac à me vobis prædicta fuisse magis admiremini: & in ipso tempore periculorum certior ab eventu rerum stabiliorq; in me fides efficiatur. Quomodo enim is futura non prædicat, qui futura ut presentia novit? ait Cyrillus lib. 10. c. 37. Secundo, ut ventura pericula præmeditatione molliantur, & mens distincta magis cogitatione formetur, habet idem Cyrillus l. 10. c. 37. Et magnam Emphasim habet illud Ego, ait Beda super hunc locum. *Vt discamus recordari divinorum verborum.*

24. Privatim per declarationem: Hæc autem vobis ab initio non dixi. Postquam scilicet vos in discipulorum meorum numerum ascivi, quia nondum erat opus prædicere: occurrereq; sic voluit Apostolorum cogitationibus, quare tamdiu distulerit ejus rei causam, dum pro temporis ratione ea fecerat nota pro captu discipulorum, voluitq; infirmitati parcere, dum nondum vocati ad Apostolatam, Dixerat illos quidem flagellandos esse,
 Fff sed

Sed non è synagogis excludendos. Ut colligatur Christi benignitas, quod imbecillitati parcere voluerit, docendi dexteritas rudioribus lac proponere, & fidelitas, quod non solum tristitia, sed etiam leta annunciarit.

25. Et ratio: quia vobiscum eram. Dum adhuc corporaliter, visibiliter & familiariter ipsis presens, non necessarium erat talia predicere, quia complementum adhuc aderat. nunc autem quia discedit, aperte & perspicue docet: donec enim Christus aderat, erat dux & defensor Matth. 9. 15. erat auxilio Matth. 8. 2. sufficiebat quippe eius presentia ab omni tentatione ipsos eripere habet Cyrillus lib. 10. c. 38. quod tamen etiam invisibiliter presens post visibilem discessum facturus erat.

NOTÆ.

I.

CUM venerit Paracletus Spiritus Veritatis] Considera Spiritum Sanctum esse Spiritum consolationis & veritatis; ut discas illos non habere Spiritum Sanctum, qui non consolantur, qui non veritatem loquuntur.

II. Hæc

II.

HÆc locutus sum vobis,] **C**onsidera Christi sollicitudinem, qui monet de futuris persecutionibus; ut discas etiam tuos monere, ne à fide & sancta vita deficiant.

III.

ARbitretur se obsequium præstare **D**E^O.] Considera Christum docere illos opinari tantum verum cultum, qui occidunt Christianos; ut discas occidi non occidere esse Christianorum.

C A S U S.

An excommunicatio sit Christiana?

Non videtur 1. Quia Christus improbat, dum innuit hoc fore hostium Christi Job. 16, 2. nec ullibi mandat a.

2. Potius homines invitandi, etiam impiissimi, ad Ecclesiam, quàm excludendi.

3. Jura civilia ignorant excommunicationem.

Fff 3

Contra

Contra. 1. *Christus inquit expresse*
Matth. 18, 15. si te non audierit esto ut pu-
blicanus 1. Cor. 5, 5. 1. Tim. 1, 20. Satana
traditus.

2. *C. omnis Christianus c. seq. ii.*
q. 3. penult. x. de Content. excom.

3. *Major est hominis à toto corpore*
Ecclesie submotio c. audi q. 3. Minor est
quando excluditur quis à perceptione Sa-
cramentorum Joh. de Aprania in rubr.
de cleri. excom. n. 4. Clarus in pr.
Crim. § final. q. 77. in prin. Farinac. in
pr. Crim. l. 1. 13. q. 19. n. 38. unde & Evan-
gelici eadem utuntur Arumæus dif-
cus. Acad. 30. c. 3. Concl. 38. Zigl.
§. Lands. concl. 1. n. 185. It tamen, ut nō
nisi verbum DEI seu gladius Spiritus ex-
erceatur Eph. 6, 17. est medicinalis, nō mor-
talis c. 1. in pr. de senten. excom. in 6. c.
nondum in fine 24. q. 3. Redeuntibus
cum sera pœnitentia Ecclesia gremium
suum non claudit, sed indignationis sue a-
culeos removet l. liquet vers. sed quia c.
de sum. Trin. Arnifæus lib. 1. de jure
Majiste. c. 6. n. 6. 2. in rebus fidei 3. est
 imini-

ministratoria, non pratoria Gerhard. de
 minist. n. 195. p. 314. Arctander de Ex-
 com. Eccl. memb. 2. dicitur fieri cum
 consensu Ecclesie, uti fecit Paulus 1. Co-
 rinth. 5, 3. & Cyprianus scribit de Phi-
 lumeno & Fortunato. Non potui me solū
 iudicem dare, cum multi de Clero absint
 & hac singulorum tractanda sit, & liman-
 da plenius ratio, non tantum cum collegis,
 sed & cum plebe universa Epist. 28. circa
 finem. Namq; pertinet ad ministerium,
 quatenus dependet à potestate clavium c.
 ult. de excess. prælat. ad seculares. quia
 fori exterioris disciplinam requirit jurisdic-
 tionis licet non ordinis. Panor in c.
 ab excommunicato n. 5. de Rescript.
 Felin. in c. dilecto de Major & obe-
 dient.

Ad contraria 1. Christus non probat
 nec improbat, sed quod futura sit illis pre-
 nunciat, & sine justa causa futuram deno-
 tat, dum propter meum nomen addit.

Ad 2 sunt invitandi omnino ita
 tamen, ut sint etiam puniendi quod Matt.
 5, 25. c. 6, 12 si nolint parere ex Matth. 18, 15.

Neg.

neq; enim probamus illam quando dolet
 quispiam de delicto, simulq; confitetur, &
 tamen vel minore vel majore excommu-
 nicatione punitur: uti enim Deus recipit
 peccatores, ita & nos debemus esse miseri-
 cordes, nec excludere quempiam venien-
 tem. Ita Christus recepit peccatores Matt.
 9, 2. Marc. 2, 5. Luc. 5, 20. Luc. 7, 48.

An Advocatorum & Procuratorum
 officium sit vile?

ITa videtur 1. quia versantur circa hu-
 mana & bona terrena.

2. Sunt mali Christiani *JCTI* secun-
 dum proverbium Juristen sind böse Chri-
 sten.

3. Jura nominant vile officium pro-
 curatoris l. 1. Si quis procurat. 34. ibique
 gl. Ang. Barr. C. de decurio & l. Curia-
 lis 30. C. de locat. & cond. Gail. lib. 1.
 obs. 43. n. 5. Tiraq. de nobilit. c. 30. n. 1.

4. Rex Britannia Advocatos non
 admittit Inst. Regia 2. Ferdinandus
 Hispania noluit admittere in Indiam. Sic
 l. quisquis § 5. C. de postulando.

Contra

Contra 1. Spiritus Sanctus dicitur ad-
vocatus seu paracletus Joh. 16, 7.

2. Etiam Jesus Christus 1 Joh. 2, 2. lib

3. Advocati non minus militant pro
patria quam milites & alij l. Advocata C.
de advocatis divers. jud.

4. Nihil est, ait Cassiod l. 1. Ep. 12.
laudabilius advocacionis officio si pure im-
pendatur.

Ad contraria 1. Falsum, nam &
sunt advocati, qui circa res spirituales.
Unde dicitur Imperator advocatus Eccle-
sie. Et dantur Advocatia Ecclesie We-
senbecius Conf 48. §. 14.

Ad 2. per accidens, quidam sunt, non
omnes, imo qui boni sunt jurisconsulti, pos-
sunt esse boni item Christiani, nam Juris-
prudencia est rerum divinarum & huma-
narum notitia l. 1. ff. de L. L. Et plerumq;
illi JCTI sunt mali Christiani, qui non bo-
ni Juris consulti, quia sunt rabulae, tintin-
nabula fori, & calumniatores, qui consci-
entias pervertunt, Doctorelli illi, qui liti-
gis linguam exercent, ut canina foro la-
tret facundia toto, moratores dicuntur

Cu.

Cujac. 4. obs. c. 40. Item Marcell. lib. 30. Tiraquel. de Nobilit. c. 29. Arum. discusf. lib. 1. Dec. 9. p. 158. n. 24.

Ad 3. distinguendum inter procuratorem ad judicia & alia negocia, quod interdum vilissimum ex ll. at ille de justitia sollicitus in judicio apud judicem, que omnia in honore & dignitate ex l. Advocat. C. de Advocat. l. 4. ibidem. quia nunquam numeratur inter serviles personas quando tales recensentur l. 3. C. de com. mer. l. ne quis C. de dignita. & ubiq. habentur pro honorabilibus Francis. de Caldas in Comm. ad l. si curatorem 3. c. de integr. restitui in verbo laesis n. 101. Hoc urgent alii, quod infamis possit esse advocatus §. fin ff. de except. hoc ex accidente fuit, & in jure Canonico prohibitum c. infamis 1. & seq. 3. q. 7. Bronchorst. cen. 1. miscell. juris cent. ass. 23. Harprech ad inst. §. Procurator tom. 4. p. p. 615. n. 151. & seqq. uti & l. quisquis c. de postulando pluribus explanat.

Ad 4. Leges de rabulis & legum, non doctoribus, sed de tortoribus hac sanxerunt.

AD RESPONDENTEM.

Pagos lignorum cū strues, comburere gestis
Quando vel hereticos impia turba, parat.
Venerit a Patre, quē mittam, Paracletus, is ipse
Testis erit verax, Spiritus ille meus.

Talia predico vobis & inante locutus.

Ne fors offensam pectora vestra ferant.

Ejicient vos e Synagogis insimul, ut vos

Vel necuisse, Deo posse placere putent.

Et quia non noverē Patrē, neq; noscere tentant

Me, Vobis facient talia, Christus ait.

Talia pradixi, tempus si venerit illud,

Quo memori maneant mente relata mea.

Principio vobis autem non talia dixi,

Vobiscum presens tunc quia semper eram.

Nos etiam tanto servatos esse furori

Qui dixit, ne nos ipse juvare potest.

Hec repetit multis HOLDORFFIUS. *Istaq;*

pergat!

Sic vite lignum dat favor ipse Dei.

Christus & ista refert summum probat inde fa-

vorem

Vsq; suum, nobis talia quando refert.

Ita optat

GUEINZIUS.

PRÆSES.

02 A 572
(1/2)

ULB Halle 3
003 808 483

VΦ 17

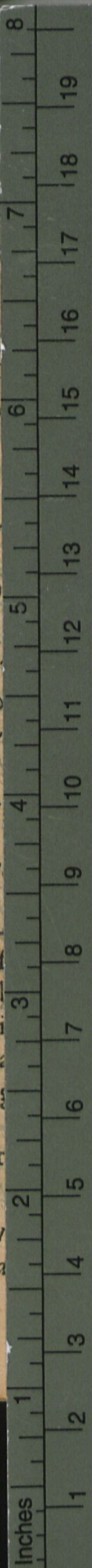

EVANG.

CHRIST.

HALL.

Q2.C

B.I.G.

Farbkarte #13

ARUM
LICARUM

esima Nona.

IDE
GUEINZIO

Hallensis

ote

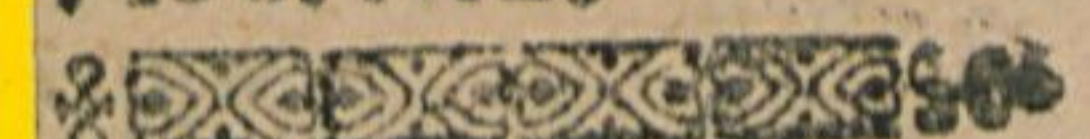
dente

MOLTORFFIO.

archico.

Exaudi.

. INC. III.

XONUM

Melchioris Oel-

rely

G=

